

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní Martinou Rýznarovou ve věci

žalobce: **M. P.**
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2024, č. j. X, ve věci příspěvku na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2024, č. j. X, se **ruší** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. V posuzovaném případě je sporné, jestli je žalobou napadené rozhodnutí přezkoumatelné a jestli žalobce splnil zákonné podmínky pro přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo (dále také jen „příspěvek“), jmenovitě jestli byla u žalobce prokázána těžká porucha pohyblivosti tří a více funkčních celků pohybového ústrojí.
2. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Olomouci (dále jen „úřad práce“) z 23. 10. 2023, č. j. X. Úřad práce tímto rozhodnutím zamítl žádost žalobce o příspěvek, protože žalobce neměl namítanou těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí (postižení tří a více funkčních celků – trupu, pánve či končetiny) ani jiné postižení podle § 9 odst. 2 a 4 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění účinném ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon č. 329/2011 Sb.“) a podle přílohy k tomuto zákonu, části I bodu 1 písm.

g), ani jiné onemocnění, pro které by žalobce měl nárok na příspěvek.

3. **Žalobce v žalobě** namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí a dále namítal nepřesvědčivost posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě (dále jen „posudková komise“). Posudková komise neposoudila postižení žalobce v souladu se zákonem s ohledem na podkladové lékařské zprávy.
4. Žalobce má už rok zapůjčený invalidní vozík, na kterém ho po bytě přemísťuje manželka. Žalobce sám madla vozíku neutáhne ani jednou rukou. Žalobce z vozíku padá na zem a má četná poranění. Žalobce má zatuhlou páteř, nepohne kyčlemi a kolena nenatáhne a nenapne. Žalobce neudrží lžici. Když se vydal sám na WC, spadl a ležel pomočený, než přišla manželka z práce. Proto uvažuje o přemístění do ústavu.
5. Žalobce trpí závažnými vadami nosného a pohybového ústrojí, jmenovitě zatuhnutím velkých nosných kloubů dolních končetin, což způsobuje podstatné omezení jejich hybnosti a následné těžké omezení hybnosti všech úseků páteře a zatuhnutí pletence ramenního kloubu pravé horní končetiny (dominantní). Žalobce se v důsledku popsanych vad pohybuje výhradně na invalidním vozíku, který obsluhuje jiná osoba.
6. Žalobce je přesvědčen, že má těžké poruchy pohyblivosti tří funkčních celků, a to v důsledku roztroušené mozkomíšní sklerózy s rozvojem od roku 1997, t. č. EDSS 7, s kvadruparézou dominantně dolních končetin a povšechnou spasticitou, těžkou na dolních končetinách a spastické dysartrie s odkázaností na invalidní vozík obsluhovaný jinou osobou. Tyto skutečnosti vyplývají ze zpráv neurologa z 16. 6., 30. 6., 12. 7., 11. 8. a 10. 10. 2023, ze zprávy rehabilitačního lékaře z 22. 1. 2024, ze zprávy praktické lékařky pro OSSZ, jejích zpráv z 31. 10. 2023 a 4. 10. 2023 a ze zprávy neurologa MUDr. R. z 19. 2. 2024.
7. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** nad rámec napadeného rozhodnutí dodal, že zjištěné diagnózy automaticky neznamenají nárok na příspěvek i přesto, že ošetřující lékaři ve zprávách potvrzují žalobcův nárok. Nejedná se o zdravotní stav, který odůvodňuje nárok na příspěvek podle přílohy zákona č. 329/2011 Sb. Posudkové orgány ani žalovaný nemohou úvahou dospět k závěru, že se u žalobce jedná o zdravotní postižení, které odůvodňuje nárok na příspěvek, pokud se nejedná o postižení přímo uvedené v příloze k zákonu č. 329/2011 Sb., a ani nemohou extenzivně uvážít, že se jedná o zdravotní postižení srovnatelné s uvedenými zdravotními postiženími. Postižení žalobce, které u něho bylo prokázáno, není postižením, které spadá do taxativně uvedených zdravotních stavů odůvodňujících nárok na příspěvek, není ani uvedeno v diagnostickém souhrnu.
8. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl podklady a lékařské nálezy, ze kterých posudková komise při posuzování zdravotního stavu žalobce vycházela. Žalovaný tyto podklady považoval za aktuální. Žalobce je průběžně dokládal i v rámci odvolacího správního řízení. Žalobce neuvedl, která konkrétní námitka byla nedostatečně vypořádána či opomenuta. Závěr posudku posudkové komise je v souladu s odbornými lékařskými nálezy. Závislost žalobce na invalidním vozíku nebyla prokázána. Podle lékařských zpráv žalobce zvládá chůzi na krátké vzdálenosti s oporou. U žalobce byla prokázána roztroušená skleróza mozkomíšní, kvadruparéza dominantně dolních končetin, povšechná spasticita, těžká na dolních končetinách, částečné ochrnutí zřakových svalů, porucha artikulace (spastická dysartrie), mnohočetné ložiskové postižení C míchy, chůze možná s oporou a další. Žádné z těchto zdravotních postižení není vyjmenováno mezi postiženími, které odůvodňují nárok na příspěvek.

9. Lékařskými nálezy nebyla prokázána kombinace tří a více postižení pohybového systému s těžkými funkčními následky na pohyblivost, například kombinace těžkého postižení několika úseků páteře a současně těžkého postižení nosných kloubů obou dolních končetin nebo uvolňování a nestabilita pánevního pletence s těžkými parézami dolních končetin nebo nedostatečný vývin dvou končetin a hrudníku (či jeho deformity) nebo těžké dystrofie či atrofie trubkového končetinového svalstva s odkázaností na vozík. Navíc, není-li těžce postižena funkce alespoň jedné dolní končetiny, postižení ostatních systémů zpravidla nemá podstatný vliv na pohyblivost. Těžké postižení pohyblivosti trupu ani pánve není v odborných nálezech uvedeno. Odkázanost na vozík pro invalidy musí být dlouhodobá a je dána pohybovým selháním při chůzi mimo přirozené prostředí (byt, nejbližší okolí bydliště). Žalobce je samostatně pohyblivý s oporou kompenzačních pomůcek.
10. **Soud přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
11. Soud při jednání provedl dokazování těmito listinami: žádostí o elektrický vozík z 26. 9. 2024, zprávou neurologa MUDr. M. R. z 6. 2. 2025, propouštěcími zprávami neuroložky MUDr. M. z 6. 9. 2024 a 31. 10. 2024, záznamem o svalovém testu ze 7. 8. 2024, žádankou MUDr. M. R. o schválení elektrického vozíku z 11. 11. 2024, souhlasem Zdravotní pojišťovny Ministerstva vnitra z 29. 10. 2024 s úhradou zdravotnického prostředku 300-5004800 V300 a zprávou MUDr. M. R. z 25. 3. 2025.
12. **Žalovaný v napadeném rozhodnutí o odvolání** zdůraznil, že vycházel z posudku posudkové komise, který považoval za úplný a přesvědčivý. Posudková komise se vypořádala se všemi rozhodnými skutečnostmi, řádně zdůvodnila posudkové závěry, které přesně formulovala a tyto závěry nejsou v rozporu s posudkem OSSZ a vycházejí z aktuální zdravotnické dokumentace.
13. Podle propouštěcí zprávy neurologické kliniky Všeobecné fakultní nemocnice Praha po hospitalizaci od 8. 8. 2023 do 11. 8. 2023 je trofika horních končetin žalobce uspokojivá, bez abnormálních mimovolných pohybů, taxe prst – nos poměrně přesná, špetku žalobce svede plně oboustranně, svalová síla je na levé horní končetině plná a na pravé 4/5. Krk a krční páteř jsou bez omezení hybnosti. Podle nálezu praktického lékaře ze srpna 2023 je u žalobce stoj možný s oporou, chůze možná s oporou vycházkové hole nebo druhé osoby v rozsahu asi 10 m. Podle praktické lékařky jde u žalobce dlouhodobě o těžké poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí s případnou odkázaností na vozík pro invalidy. Jde o funkční ztrátu obou horních končetin. Nefunguje posturální funkce těla, čímž se rozumí dynamicky probíhající proces, který zajišťuje aktivní svalové držení jednotlivých segmentů těla proti působení zvenčí a gravitační síly. Z rehabilitačního nálezu z ledna 2024 vyplývá, že žalobce je schopen chůze s jednou vycházkovou holí, s doprovodem, pár metrů již i bez vycházkové hole. Podle sociálního šetření pro účely příspěvku na péči je u základní životní potřeby mobilita uvedeno, že žalobce ujde 10 m po bytě, s oporou manželky, chůze je šouravá a žalobce schody schází a vychází do třetího patra pouze v nutných případech, trvá to dlouho.
14. Praktická lékařka, rehabilitační lékař a neurolog MUDr. R. se v nálezech vyjadřují tak, že u žalobce jde o postižení podle části I bodu 1 písm. g) přílohy zákona č. 329/2011 Sb., tedy o těžkou poruchou pohyblivosti na základě významného postižení

tří funkčních celků pohybového ústrojí. Tyto funkční celky specifikují různě, včetně toho, že za celek samostatně považují kotníky, kolena, kyčle, celý úsek páteře, pánve a pletence ramenní. Jde o výraznou ztuhlost těchto celků, přičemž ztuhlost se stále zhoršuje. Žalovaný k tomu uvedl, že specialista nebo ošetřující lékař nemohou ve smyslu příslušných zákonů sociálního zabezpečení tvrdit, že účastník řízení splňuje kritéria pro přiznání zvláštní pomůcky. Úkolem ošetřujícího lékaře je odborně a přesně popsat zjištěnou diagnózu, celkový zdravotní stav a uvést výsledek funkčního vyšetření, průběh léčby, předepsanou medikaci ap. Kompetentní osobou k posouzení, zda jsou splněna zdravotní kritéria a podmínky pro vznik nároku na příspěvek na zvláštní pomůcku, ale i příspěvek na péči či průkaz osoby se zdravotním postižením, je pouze lékař s odborností posudkové lékařství. Posudkový lékař k odborným nálezům přihlédne, zhodnotí je, avšak nemůže je nekriticky převzít. Těžká porucha chůze na základě postižení pánve a trupu s odkazem na odkázanost na přesuny automobilem v objektivním nálezu konkrétně není uvedena. Případná slabost, ztuhlost a nestabilita nejsou těžkou poruchou trupu, pánve ani končetin. V neurologických ani dalších nálezech nejsou popisována ani další postižení uvedená v příslušném právním předpisu. Za celek nelze považovat samostatně kotníky, kolena, kyčle, ramenní pletence atd. Potřeba vozidla u žalobce není posudkovým kritériem. Diagnostikovaná nemoc se u každého projevuje jinak. Členem posudkové komise byl rovněž neurolog.

15. U žalobce nebylo prokázáno těžké funkční postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí s případnou odkázaností na vozík pro invalidy. U žalobce není popsáno těžké funkční postižení typu závažného deformačního postižení tří a více celků pohybového ústrojí, tedy hrudníku, páteře, pánve, tj. ztuhnutí, dále postižení končetinové, tedy postižení tří a více funkčních celků pohybového systému se sekundárním velmi těžkým postižením nosných kloubů obou dolních končetin. Nestabilita pánevního pletence nebyla rovněž popsána. Nejde ani například o kombinaci těžkého postižení několika úseků páteře a těžkého postižení nosných kloubů dolních končetin nebo uvolňování a nestabilitu pánevního pletence se středně těžkými parézami dolních končetin nebo nedostatečný vývin dvou končetin a hrudníku. Pokud je žalobce schopen chůze s oporou o vycházkovou hůl na krátkou vzdálenost nebo je obecně mobilní s oporou, nejedná se v rámci postižení tří a více celků pohybového ústrojí vyjmenovaných v odvolání o funkční postižení těžké. U žalobce je diagnostikována kvadraparéza, tedy částečné ochrnutí (paréza) všech čtyř končetin s kvadruspasticitou, tedy stavem abnormálního zvýšení svalového napětí nebo ztuhlosti (rigidity) svalů, což komplikuje pohyb, dominantně těžká na dolních končetinách.
16. U žalobce se ani nejedná o těžké omezení funkce dvou končetin. V případě posouzení nároku na příspěvek na zvláštní pomůcku správní orgány posuzují stav žalobce podle jiných kritérií než nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením. Zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo jsou taxativně dána a „těžké omezení funkce dvou končetin“ mezi nimi není.
17. U žalobce nejde o poruchu několika funkčních celků pohybového ústrojí zároveň. K funkčním ztrátám dolních ani horních končetin nedošlo, i když jejich funkce může být omezena. Dolní končetiny plní funkci opěrnou a dynamickou. Horní končetiny jsou bez poruchy citlivosti, se správnou svalovou silou a plní svou funkci. Pro naplnění podmínky pro nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo by muselo dojít k funkčním ztrátám dolních, případně i horních končetin na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí. Jiné funkční ztráty nejsou v příslušném právním předpise uvedeny.

Nebylo prokázáno těžké omezení pohyblivosti trupu (čítí trupu či funkce páteře nezanikly) ani pánve. Žalovaný nezpochybnil, že žalobci by motorové vozidlo usnadnilo přesuny v exteriéru a že toho názoru může být i odborný lékař a může ho vyjádřit ve zprávě z vyšetření. Informace v lékařských záznamech však prokazují skutkový stav věci (diagnózu a její projevy), respektive aktuální zdravotní stav pacienta. Posudkový lékař a jejich posudky prokazují stav právní, neboli hodnotí konkrétní způsob, jakým lze zjištěný stav aplikovat na příslušná ustanovení právních předpisů v rámci plnění podmínek pro nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo. Pokud není prokázán taxativně uvedený zdravotní stav odůvodňující nárok na požadovaný příspěvek, nelze tento příspěvek přiznat.

18. Z posudku posudkové komise a zdravotnické dokumentace žalobce podle žalovaného nebylo prokázáno postižení uvedené v písmenech a), b), d), až i), l), a m) bodu 1 části I přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb., protože postižení žalobce není vyjmenováno v citovaných ustanoveních.
19. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
20. Podle § 9 odst. 2 zákona č. 329/2011 Sb. *nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku poskytovaný na pořízení motorového vozidla nebo speciálního zádržního systému má osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardaci charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a její zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku.*
21. Podle § 9 odst. 4 zákona č. 329/2011 Sb. *zdravotní postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a zdravotní stavy vylučující jeho přiznání jsou uvedeny v příloze k tomuto zákonu.*
22. Podle přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb., části I bodu 5 *zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla nebo speciálního zádržního systému, za které se považují: a) zdravotní postižení uvedená v bodě 1 písm. a), b), d) až i), l) a m), b) těžká nebo hluboká mentální retardace a stavy na rozhraní těžké mentální retardace c) autistické poruchy s těžkým funkčním postižením, s opakovanými závažnými a objektivně prokázanými projevy autoagrese nebo heteroagrese přetrvávajícími i přes zavedenou léčbu.*
23. Podle přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb., části I bodu 1 se za *těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí považuje:*
 - a) *anatomická ztráta obou dolních končetin v bércích a výše,*
 - b) *funkční ztráta obou dolních končetin na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí,*
 - c) *anatomická ztráta podstatných částí jedné horní a jedné dolní končetiny v předloktí a výše a v bérci a výše,*
 - d) *funkční ztráta jedné horní a jedné dolní končetiny na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí,*
 - e) *ankyulóza obou kyčelních kloubů nebo obou kolenních kloubů nebo podstatné omezení hybnosti obou kyčelních nebo kolenních kloubů pro těžké kontraktury v okolí,*
 - f) *ztuhnutí všech úseků páteře s těžkým omezením pohyblivosti alespoň dvou nosných kloubů dolních končetin,*
 - g) *těžké funkční poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí s případnou odkázaností na vozík pro invalidy; funkčním celkem se přitom rozumí trup, pánev, končetina,*

- h) disproporční poruchy růstu provázené deformitami končetin a hrudníku, pokud tělesná výška postiženého po ukončení růstu nepřesahuje 120 cm,*
 - i) anatomická ztráta dolní končetiny ve stehně bez možnosti oprotézování nebo exartikulace v kyčelním kloubu,*
 - j) anatomická nebo funkční ztráta končetiny,*
 - k) anatomická nebo funkční ztráta obou horních končetin,*
 - l) anatomická ztráta dolní končetiny ve stehně s možností oprotézování,*
 - m) anatomické ztráty horních končetin na úrovni obou zápěstí a výše nebo vrozené či získané vady obou horních končetin s úplnou ztrátou základní funkce obou rukou (úchopu a přidržování) závažně narušující posturální funkce těla,*
 - n) těžká demence s neschopností chůze a odkázaností na mechanický vozík, pokud byl vozík osobě předepsán příslušným lékařem a schválen revizním lékařem zdravotní pojišťovny, nebo těžká demence provázená těžkým syndromem geriatrické křehkosti a imobility prokázané geriatrickým vyšetřením.*
24. Při rozhodování o nároku na příspěvek na pořízení motorového vozidla je zásadním a rozhodujícím důkazem posudek, který prokazuje či vylučuje těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí či těžkou nebo hlubokou mentální retardaci a stavy na rozhraní těžké mentální retardace. Jde o odbornou medicínskou otázku a rozhodnutí správních orgánů a soudu závisí na odborném lékařském posouzení Institutu posuzování zdravotního stavu a v odvolacím řízení posudkové komise.
25. Na tento posudek je podle konstantní judikatury třeba nahlížet jako na kterýkoliv jiný důkazní prostředek, neboť se sice jedná o tzv. „povinný důkaz“, nikoliv však o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Z toho důvodu není správnost posudku presumována, posudek proto podléhá hodnocení správního orgánu a nemůže být bez dalšího převzat jako pravdivý. Při rozhodování ve věci příspěvku však správní orgán neposuzuje věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Jelikož však bývá posudek posudkové komise v odvolacím řízení stěžejním důkazem, je kladen zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu – dále jen „NSS“ – č. j. 5 Ads 42/2003-61, č. 800/2006 Sb. NSS, č. j. 4 Ads 42/2013-43; nebo č. j. 10 Ads 116/2014-46).
26. Žalovaný odvolání zamítl s odůvodněním, že žalobce nesplňuje podmínky nároku na poskytnutí příspěvku, tedy že u něho nebyla zjištěna těžká vada nosného nebo pohybového ústrojí. Onemocnění žalobce, která jsou popsána v jeho zdravotnické dokumentaci, podle posudkové komise a žalovaného uvedeným kritériím neodpovídají.
27. Posouzení povahy zdravotního postižení z hlediska splnění podmínek nároku na dávku osobám se zdravotním postižením je věcí odborně medicínskou, k níž správní orgán ani soud nemají potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. Pro účely odvolacího správního řízení o přiznání takové dávky posuzuje zdravotní stav občanů Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.
28. Podle žalobce jeho nárok na příspěvek prokazují – mimo lékařské zprávy předložené ve správním řízení – listiny, jimiž soud provedl dokazování při jednání.
29. Soud zjistil z provedených důkazů, že všechny listiny citované v bodě 11 popisují aktuální zdravotní stav žalobce. Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. soud vychází ze skutkového a právního

stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného, tj. do 3. 6. 2024. Proto soud mohl vzít v úvahu pouze ty zprávy, které popisují zdravotní stav žalobce před tímto datem.

30. Do zjištěného skutkového stavu vnesla pochybnost pouze zpráva MUDr. R. z 6. 2. 2025, podle které „pacient je již mnoho let sledován v našem Centru pro diagnostiku a léčbu demyelinizačních onemocnění (dg. RRRS od r. 1997), nyní ve stadiu SPRS.“ Dále zpráva popisuje nálezy bez určení data a léčbu od r. 1997, od r. 2021 a aktuální stav. Význam pro rozhodné období (tj. od podání žádosti 22. 7. 2023 do vydání rozhodnutí o odvolání 3. 6. 2024) má pouze informace, že žalobce je po mnoho let sledován pro roztroušenou sklerózu a že její forma se změnila z RRRS (relaps remitentní forma roztroušené sklerózy) na SPRS (sekundárně progresivní roztroušená skleróza). Žalobce k dotazu soudu při jednání uvedl, že ke změně došlo v březnu 2022. Dále žalobce uvedl, že je odkázaný na invalidní vozík od dubna 2022. K dotazu, proč mu ho lékař nepředepsal, žalobce uvedl, že v březnu 2022 věřil, že se jeho stav zlepší, ale v dubnu 2022 již byl nucen si invalidní vozík vypůjčit.
31. Žalovaný a posudková komise se nevypořádaly s námitkami žalobce z 6. 5. 2024 a 13. 5. 2024, že z důvodu imobility není schopen si sám dojít pro jídlo, padá ze židle, sám se nenapije, nevezme sklenici do rukou, nenaporcuje stravu, neudrží ani příbor, nevezme si ani léky a požádal o umístění a péči v domově sv. Josefa. Proto požádal o shlednutí na místě. Žalovaný se s tímto návrhem nevypořádal a šlo o opomenutý důkaz. Žalobce 2. 4. 2025 sdělil žalovanému, že dva týdny již není schopen chůze a jeho zdravotní stav se dramaticky zhoršil. K tomu doložil zprávy Všeobecné fakultní nemocnice z 16. 6. 2023 a 30. 6. 2023, podle kterých zvládne jen několik kroků v chodítku nebo s doprovodem až 30 m, ale ne vždy, má problém s rukama, neuzvedne ani lžici.
32. Praktická lékařka ve zprávě z 4. 10. 2023 uvedla, že „vzhledem ke kvadruparéze pacienta, zejména paréze pravé ruky, která je pro pacienta primární, není samostatně schopný nalít nápoj a ani rozdělit stravu na menší kousky, natož ji naservírovat a následně naporcovat. Přemístění nápoje a stravy na místo konzumace vzhledem k funkční ztrátě obou horních končetin je při vyšší únavě zcela nereálné. Únava pacienta provází téměř celý den. Přenos stravy pomocí servírovacího stolku je utopie, znamenalo by to vzít do jedné i druhé ruky hůl, a již na onen servírovací stůl potom logicky nezbyvá končetina, nehledě na fakt, že pacient stůl nepřeveze přes prahy. Důvodem je tedy funkční ztráta obou horních končetin a mimo jiné u pacienta nefunguje posturální funkce těla.“
33. Praktická lékařka ve zprávě z 31. 10. 2023 uvedla, že „žalobce trpí těžkou funkční poruchou pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků (trup, pánev, končetina) s případnou odkázaností na invalidní vozík. V důsledku dlouhodobé nemoci (sekundárně progresivní forma roztroušené sklerózy) došlo u pacienta k zatuhnutí kyčelních kolenních kloubů, což způsobuje podstatné omezení hybnosti a následně těžké omezení hybnosti všech úseků páteře. U pravé horní končetiny je potom zatuhnutí pletence ramenního, což výrazně omezuje hybnost celé pravé končetiny jako celku (pro naložení, naporcování, konzumaci i přenos stravy). Navrhují, aby OSSZ pacientovi uznala základní životní potřebu stravování za samostatně nezvládnutelnou. Dále kvůli potřebným převozům pacienta, aby mu bylo přiznáno motorové vozidlo a z důvodu potřeby doprovázet pacienta ke všem úkonům, aby mu byl přiznaný průvodce. Výše uvedené považují z medicínského hlediska za nezbytné. Pan M. P. je pod odborným dohledem prof. MUDr. E. K. H., CSc., zástupkyně přednosty pro vědu a výzkum Všeobecné fakultní nemocnice Praha, kliniky neurologie, prof. MUDr. R. J. Ph.D., prim. MUDr. P. K. Ph.D., MHA, z Fakultní

nemocnice Olomouc. OSSZ může požádat o jejich odborné neurologické a rehabilitační vyjádření.“

34. Podle zprávy prim. MUDr. P. K. z 22. 1. 2024 jde u žalobce „o postižení tří funkčních celků, končetiny horní a dolní, trupu i pánve při diagnóze roztroušená skleróza. Žalobce chodí pouze s doprovodem jedné osoby o holi, není schopen zvednout špičku pravé nohy, reálně dojde v řádech metrů s asistencí, tuhé svaly kolem kolenních kloubů a kotníků, nejvíce postižena I. dx. Trvají ztuhlosti svalstva, jak trupu (páteře), tak dolních končetin, pánve a pletencových svalů okolí kyčlí. Stejně tak je postižena pravá horní končetina v pletenci.“
35. Žalobce doložil žalovanému posudek o invaliditě Institutu posuzování zdravotního stavu Ústí nad Labem ze 7. 3. 2024, kde je mu uznána od 6. 6. 2023 invalidita třetího stupně a kde je podrobně popsán zdravotní stav žalobce. Podle tohoto posudku (strana 5) je u žalobce doloženo výrazné zhoršování pohyblivosti od roku 2022 a v červnu 2023 mu byla doporučena pro velmi závažný zdravotní stav hospitalizace za účelem stanovení optimální terapie. Posudek opírá svůj závěr i o shora citované zprávy, zejména zprávu MUDr. K. z 22. 1. 2024.
36. Žalovaný a posudková komise se nevypořádaly s námitkami žalobce ze 7. 3. 2024, 18. 3. 2024, 2. 4. 2024, 29. 2. 2024, 27. 2. 2024, 21. 2. 2024 (že má zatuhlá chodidla, kolena, ztuhnutí pánve a všech úseků páteře, není schopen pohybu a neudrží rovnováhu), z 22. 1. 2024, že má zatuhlá obě kolena, obě chodidla, kotníky, výrazně zatuhlou pánev a oblast obou kyčlí a velmi omezující ztuhnutí trupu ve všech úsecích páteře, z 5. 12. 2023, že mu ztuhlost ramenního pletence brání v použití obou rukou. Tvzení žalobce prokázaly průběžně a opakovaně zasílané zprávy MUDr. R. z 22. 1. 2024 a 19. 2. 2024, který potvrdil odkázanost žalobce na invalidní vozík, výraznou ztuhlost pletence ramenního vpravo od dubna 2023 a vlevo od června 2023 a další shora citované zprávy. Se všemi těmito zprávami se posudková komise a následně žalovaný rovněž nevypořádaly.
37. Žalovaný a posudková komise se nevypořádaly s námitkou žalobce z 2. 4. 2024 o tom, že se jeho zdravotní stav zhoršil, nedokáže zvednout chodidlo a má nehybné obě ruce v ramenech. Neurologové mu předpovídají možnou trvalou nehybnost.
38. Posudková komise a žalovaný vycházely především z lékařských zpráv, které byly v době vydání doplňujícího posudku (3. 5. 2024) staré asi devět a sedm měsíců (srpen a říjen 2023). K tomu je třeba také přihlídnout a nestavět na nich hlavní argumenty, když novější zprávy popisují jiný zdravotní stav.
39. Dramatické zhoršení zdravotního stavu od roku 2022 (včetně toho, že žalobce ušel dříve 300 m o holi a pak jen 30 m s oporou) a to, že žalobce ujde jen několik kroků s oporou či doprovodem, popisuje propouštěcí zpráva z Všeobecné fakultní nemocnice z 16. 6. 2023 a 30. 6. 2023 (popis testu chůze, kde je uvedeno časové zhoršení), kterou měly žalovaný i posudková komise k dispozici.
40. Propouštěcí zpráva z Všeobecné fakultní nemocnice Praha z 12. 7. 2023 popisuje, že žalobce neuzvedne ani lžici, má problém s rukama, a „přitom má jen invalidní důchod druhého stupně!“. Žalobce nezvedne špičky, zakopává, hlavně vpravo, nohy šoupe po podlaze. Velmi těžce ohýbá obě kolena, dolní končetiny jsou jako „dvě prkna“. Někdy jsou kolena pokrčená a nejdou natáhnout, jde s pokrčenými koleny. Sjíždí z vozíku i ze židle.

41. Protože jde o řízení na žádost, je třeba, aby žalobce svá tvrzení prokázal a doložil lékařské zprávy, které prokazují jeho tvrzení, resp. žalobce je povinen poskytnout součinnost ve smyslu § 50 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“). O tom byl žalobce při jednání soudu poučen.
42. Vodítkem pro posouzení věci žalobce může být i zdravotní stav popsany například v rozsudku zdejšího soudu č. j. 73 Ad 32/2013-87.
43. Ani skutečnost, že jde o řízení na žádost však nezavazuje správní orgány povinnosti zjistit skutkový stav v souladu s § 3 a násl. správního řádu a rozhodnout na základě posudku, který je úplný, bezrozporný a přesvědčivý. Je třeba zohlednit všechny okolnosti věci ve smyslu § 2 odst. 4 správního řádu (včetně skutečností známých z věci sp. zn. 72 Ad 37/2024 a 72 A 39/2024).
44. Soudem zjištěné skutečnosti o změně formy roztroušené sklerózy a odkázanosti na invalidní vozík vnesly důvodné pochybnosti do zjištěného skutkového stavu ve smyslu § 3 správního řádu. Je třeba, aby je žalovaný rozptýlil a skutkový stav vyjasnil tak, aby ho zjistil v souladu s § 3 a § 50 a násl. správního řádu.
45. Závěrem soud shrnuje, že posudek posudkové komise nebyl úplný a přesvědčivý a skutkový stav nebyl zjištěn v souladu s § 3 a § 50 a násl. správního řádu. V dalším řízení žalovaný vyžádá doplňující posudek posudkové komise, případně srovnávací posudek jiné posudkové komise podle námitek a návrhů žalobce a doložených důkazů.
46. Soud v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce žádné nepožadoval a správnímu orgánu takové právo ve věcech sociální péče nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 10. dubna 2025

Martina Rýznarová v. r.
samosoudkyně